

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica - Cod. Ettenheim-Münster 289

Aristoteles

[S.l.], [17. Jahrh.]

Caput 3tium

[urn:nbn:de:bsz:31-130062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130062)

Exponibily reduplicatio exponit p[ro]pter particulas, quae
 quatuor: si reduplicativa e[st] affirmativa exponit per tres con-
 iunctivas, easque tres, si vero e[st] negativa, ubi scilicet particula
 negat, exponit per tres disiunctivas, et sic sufficit numerum
 membrum e[st] tertium e[st]: hoc affirmativa? Per quae logicus
 dicitur. sic exponit. Per quae logicus, et logicus dicitur, et tunc
 quare dicitur e[st] logica. hoc vero negativa, Per quae
 logicus e[st] musica, sic exponit, vel per quae non e[st] logicus vel non e[st] mu-
 sica, vel logica non e[st] causa musica: numerant aliqui inter ex-
 ponibily alia[m] p[ro]positionem insolubile[m], in quibus quidquid concedat
 orobis, ut si p[ro]positio de se diceret: ego sum falsa. sed parum
 utile, cuiusmodi ingenio[m] vexationis ad chimeras sua[m] oblegon-
 do licet e[st] talis p[ro]positionem vocaliter quis populi profere, in intell-
 ectu t[ame]n non potest aperiri, quia agentia reducuntur ad contradictoria.

Capitulum 2um

Quid sit quodlibet sibi oppositio p[ro]positionum.

Oppositio e[st] diversitas duarum p[ro]positionum e[st]dem factum et
 p[ro]prium habentium vel in qualitate vel in quantitate vel in utraque
 scilicet per qualitatem intelligitur affirmationem vel negationem
 p[ro]prietatem universalem vel particularitatem: debet autem
 p[ro]prium et factum in utraque p[ro]positione cum visum circumstantiis ter-
 minis et adverbis accipi: Quae sunt p[ro]prietatem oppositio[n]em, contra-
 riorum scilicet, subcontrariam, subalternam, et contradictoriam.

Contradictoria sunt duo p[ro]positiones universales habentes idem factum
 et p[ro]prium, quarum una e[st] affirmativa, altera negativa, vel ut
 habet ad[ver]b[um] nullus, haec e[st] ad[ver]b[um].

Subcontraria e[st] contra sunt duo p[ro]positiones particulares, differentes
 in qualitate, ut aliquis haec e[st] p[ro]p[ri]us, aliquid haec non e[st] p[ro]p[ri]us.

Subalterna opponitur sibi in sola quantitate, ut utrumvis haec civis e[st] bonus
 aliquid civis e[st] bonus.

Contradictoria sunt duo p[ro]positiones opposita sibi secundum
 quantitatem, et qualitatem: sive quae habent sive quae habent
 idem factum et p[ro]prium, ita ut una sit affirmativa altera negativa.

Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.

AA.

una universalis, altera particularis, vel utraque singularis, ut si
homo est animal, aliquid homo non est animal, sed homo fortis, sed homo non fortis
quoniam multae propositiones singulares, si agnoscat per se de propositionibus
requirunt se semper de eodem communem affectum sive de particulari,
vel universalis, aut utriusque in agere de singularibus, ab
adeo esse semper contradictoria de lege, non de modo enunciandi: de
quibus alibi sequentes leges statuo

Contradictoria

Lex prima contradictoria non potest simul esse vera nec esse falsa
sed una vera, altera falsa, et falsa. per hoc patet quod si idem sit
propositio et non est, quod contra bonam naturam probat, et hic contra-
dictoria, ut loquuntur, aliquid equus non currit, si est verum est quod
aliquid equus currit, tunc certum est quod idem equus currit, quam parti-
cularis propositio negat currare: si autem hoc idem propositio sit vera
quod verum est eundem equum currare et non currare hoc autem idem est
ut est et non est, quod idem equus est et non est idem sequitur si utraque
falsa.

Lex secunda contradictoria propositione non debet, sive nec negare,
vel affirmare, quemlibetque sit ad alteram propositioem.
si enim affirmat, vel negat, tunc utraque propositio sit contradictoria:
ut homo est animal, aliquid non est animal, nullus homo est homo, aliquid est homo.
si vero sive negat, sive affirmat, ut aliquid homo est bestia, nullus homo non est bestia,
utraque est falsa: in qua patet, utriusque non est bestia, et hoc idem est falsa
si propositio quod tunc patet si sit bestia: idem dicitur de his, ut aliquid currit,
aliquid non currit, propositio quod sive sit, sive non currit.

Contraria

Lex prima non potest simul esse vera ostendo. si sit propositio
vera, haec propositio, ut homo currit, nullus homo currit, et sic
sunt verae, aliquid homo currit, aliquid non currit, si autem
sequitur contradictoria. quod patet, quia ex veritate propositio
universalis vel universalis propositionis non potest inferri veritas pro-
positionis subalternae vel particularis.

Lex secunda in materia contingenti potest esse falsa, quia hic
non licet ex falsitate propositionis subalternae inferre falsitatem

particularis, ut est hoc est dactylus, nullus hoc est dactylus, ponere quod
falsum, vel quod est dactylus, bene contrarius, erit falsus.

45

Lex ista in materia vera necessaria vel impossibilis non potest
esse falsa, nec vera, ut in his: ut hoc est dactylus, nullus hoc est dactylus.

Subalterna.

Lex una potest esse vera, vel falsa. In materia contingenti
autem una vera, altera falsa, ut est hoc est dactylus, aliquis hoc est
dactylus, in materia vero necessaria vel impossibili, utraque debet esse
vera, vel falsa.

Lex una ex falsitate propositionis subalternata, vel particulari
vix recte inferatur falsitas subalternata, nisi sit verum: sic
est falsum est quod aliquis militem esse bonum, sed quod aliquis
militem esse bonum.

Lex ista ex veritate subalternata inferitur veritas subalternata,
sed non verum: sic verum est omnem militem habere gladium
& verum est quod aliquis militem habeat gladium, sed non sic verum.

Subcontraria.

Lex una est, quod potest in materia contingenti, vel vera, vel
falsa, vel aliquis hoc est dactylus, aliquis hoc non est dactylus, sed non sit falsum in
eius materia: si est prioris propositionis, vel vera, vel falsa, bene
est falsa, aut contra subalternata, si autem sequantur contra-
dictoria.

Ex dictis notatur in hoc non esse contradictoria, sed
est propositio, quia utraque propositio est affirmativa et de
eodem in supponente, sed hoc sunt contradictoria, quia si est
propositio, et si est propositio, posterioris est propositio, sed est dactylus
vel non est dactylus, si quis non est propositio, quod si fuerit falsificationem
prioris propositionis: neque nota est hoc capitulum de vero negativo
ad insimulandum, sed non est propositio, quod est in propositio, uti propositio inferitur
consequente quam propositum suum in ostente.

Notandum est quod propositio pluralis non est, ut est hoc, sed verbi
aliqui hoc sunt dactyli, proprie loquendo non est contradictoria,
quia utraque potest esse falsa, cum propositio requiratur
neque veritas habeat eandem substantiam, sed autem agitur de substantia

De oppositis que habent idem subiectum. posunt se dicere opposita
 de lege & de modo enunciandi, quia feruntur lege, et utroque
 potest et falsa & vera. posunt et enunciari inter contradictoria
 si vide exponantur. sic si inuicem habent hunc sensum, existunt nulli
 hanc totaliter, & hanc totaliter hunc danti, et secunda hunc. vel
 aliqui ex ipis nulli totaliter & existunt, vel si existunt, factum
 hanc sine aliqui totaliter sunt danti, hinc quod idem inuicem
 illi in epl. opely. hinc vero ppitiam, aliqui hanc & currunt
 contradictoria e hoc, & hanc currunt factum, & dunt.
 Ita multa alia ppitiorum posunt se se & e contra ditoria prout
 exponant.

Abbas in eadem se dicendum de his ppitioribus. ay
 binariis ppitiorum in caelo, aliqui binariis ppitiorum
 in caelo. idem ay ppitiorum sunt in caelo, aliqui ppitiorum in
 caelo, ay hanc puri recurreunt in ppitiam aliqui puri hanc in recurreunt
 in ppitiam, quod & sunt contradictoria idem e hoc si dicitur.
 aliquam collectionem a ppitiorum hanc in caelo, quod solent e,
 sunt autem contradictoria si illa exponit, & binariis ppitiorum
 totaliter e in caelo, aliqui binariis ppitiorum hanc totaliter in caelo
 vel aliqui in binario etc.

Solunt obiedione aliquae.

Primo ino potest ex veritate, habet etiam inferri veritas ppitiorum
 alteriorum. sic lege nostra & ppitiorum. probat etiam bona
 e consequentia, aliqui hanc e ad, ay hanc hanc e ad. qd e hanc e
 antey. ppitiorum N. antey. ad probatiorum hanc antey bona e
 consequentia materialis. Ab antey formalis N. antey illa
 autem e bona materialiter, quo dunt in aliqua materia bene
 concludit, ut in necessariis, hanc vero in ay e contingenti.

Primo vero, ha ppitiorum, ay ad e ad, nullum ad e ad,
 sunt contraria, hanc in materia necessaria, ad hanc ubi ay e
 falsum, ay regula hanc e bona. hanc ino e ppitiorum inordinata
 de quibus ay agit regula. ito nego quod sunt in materia necessa-
 ria, quia ay illa ad e quod in ppitiorum ad e ad e ad.

Primo vero, ha ppitiorum, ay ad e ad, nullum ad e ad,
 sunt contraria, hanc in materia necessaria, ad hanc ubi ay e
 falsum, ay regula hanc e bona. hanc ino e ppitiorum inordinata
 de quibus ay agit regula. ito nego quod sunt in materia necessa-
 ria, quia ay illa ad e quod in ppitiorum ad e ad e ad.

Primo vero, ha ppitiorum, ay ad e ad, nullum ad e ad,
 sunt contraria, hanc in materia necessaria, ad hanc ubi ay e
 falsum, ay regula hanc e bona. hanc ino e ppitiorum inordinata
 de quibus ay agit regula. ito nego quod sunt in materia necessa-
 ria, quia ay illa ad e quod in ppitiorum ad e ad e ad.

epel falsa, si dno obrags eel falsa et regula eel falsa pro 49
ibis. si n eand falso pro ibi do. Regula loquunt de falso
peronele p. rdo e contradictoria si dno ppositionis longu e aliqui
do vel n dicit, vel si existit n regid dno e hoc e vera ctina
falsa.

Quia, pro falso contraria posuit se e vero. qo n fund
varia proo contram appropila fund affirmatio et neg
alio eudem de eodem fualo qo n posuit se e vero vel
n fund opposita. p. conepo on tene si contram ad probaliam
dico on tene appropila fund affirmatio et negatio eudem de
eodem fualo suppositionis. de verificationis si ubi qd
ppositionis fualum e aliqui hoc si: si qd fualo de iuridite
qo idem e fualum suppositionis licet n verificet in eodem
individuo. unde disjunctiva suppositio n censet e diversa
a distributiva, n qua feret continet fualo par in toto.

si qd in hoc e hoc fund contradictoria: nullo oculi e
necessario ad videndum aliqui oculi e necessario ad videndum.
p. dno si n variat suppositionem do si variat n. quia
disjunctiva continet n distributiva n disjunctiva, que
adequate nullo suppositionem, disjunctiva vero dum in adaequate.

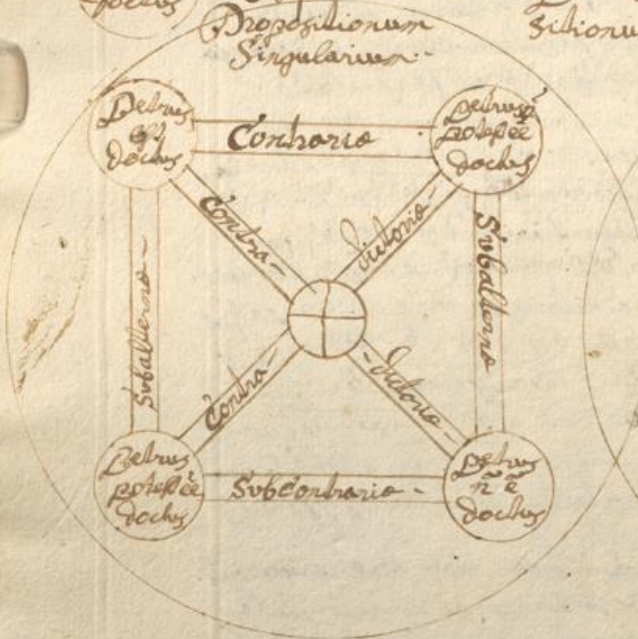
Quare imo, an hoc sint contradictoria, de aut fualo in area spe
aliquid aal n fualo in area spe. oij hao e ay hao, aliquid
hao n e ay hao. nullo eay videt, aliquid eay videt scilicet
quem christy fannid. nullo aal e fualo, aliquid aal
e fualo. p. negativit n pualiter exponit, quia vel n ferunt
idem fualum vel eandem suppositionem de qd vel n supponunt
universaliter.

Quare rdo an hoc sint contradictoria, eay necessario currit
Negy necessario n currit, credo stella e pare, credo stella
n e pare, nery essentialiter e oibz, nery essentialiter n
e oibz logicis qua logicis ambulat, logicis quon logicis n ambulat
sim petro currit, sim petro n currit est. si nego to quia
una n negat quod affirmavit altera, debet autem particula
n imediate poni antemodum adverbium vel particula exponi
talem. vi: eay n necessario currit, n credo se pare, stella, logicis
n qua logicis ambulat, n sim petro currit est.

Quæres etiam, an hæc sint contradictoria. in quolibet urbe
 dicitur unus bonus in quolibet urbe aliquis unus non bonus idem
 necesse paulum scribere, possibile est paulum non scribere. Ad
 in unum negativæ quia est plus negat quam requiritur. sufficit
 dicere de solisificationem prioris, quod in aliqua urbe est
 aliquis unus non bonus. ad eundem effectum affirmativæ aliam
 est positivus est implicite negativus: hoc ipso est quod dicitur possibile
 est paulum non scribere, negat quod sit negativum cum scribere
 plura alia solvetur ex sequenti tabula.

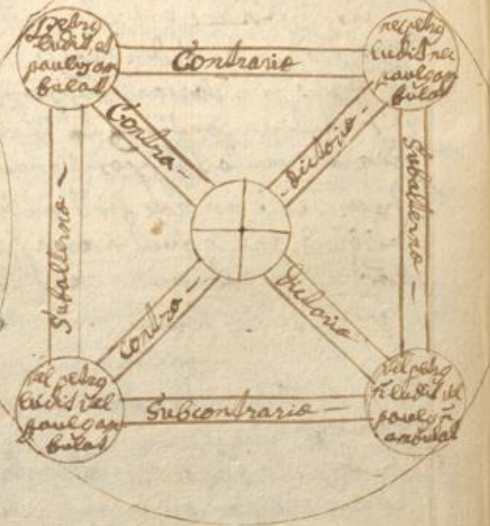
Petrus
 et
 Doctus

Oppositio
 Propositionum
 Singularium

Tabula Oppo-
 sitionum

Oppositio
 Propositionum
 Compositarum

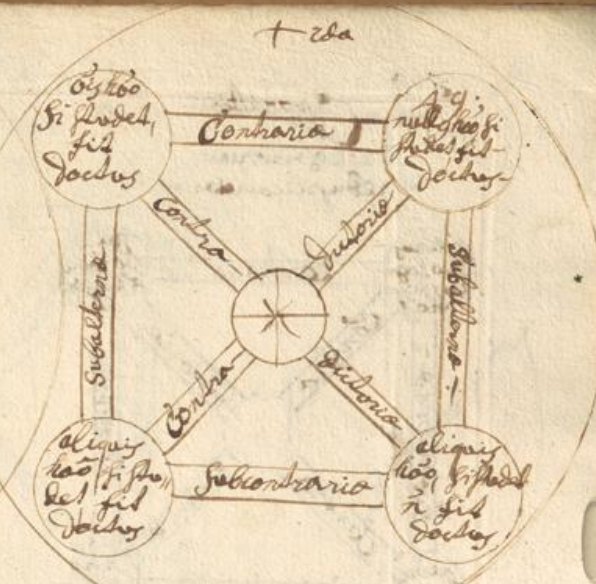
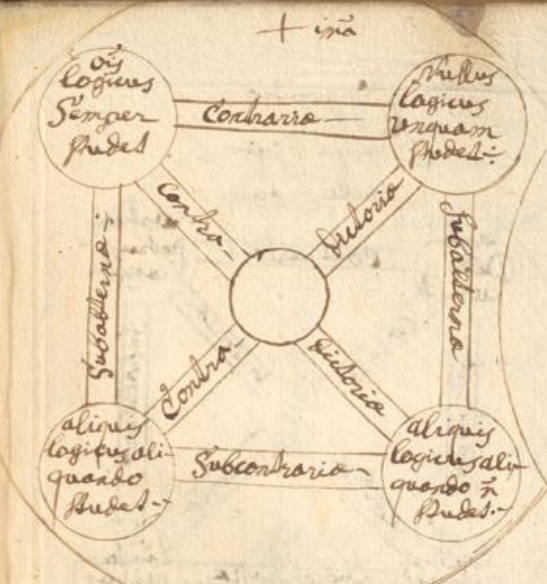

Oppositio quoad
 res temporales
 + inop

Oppositio propositionum
 Conditionalium
 + 2da

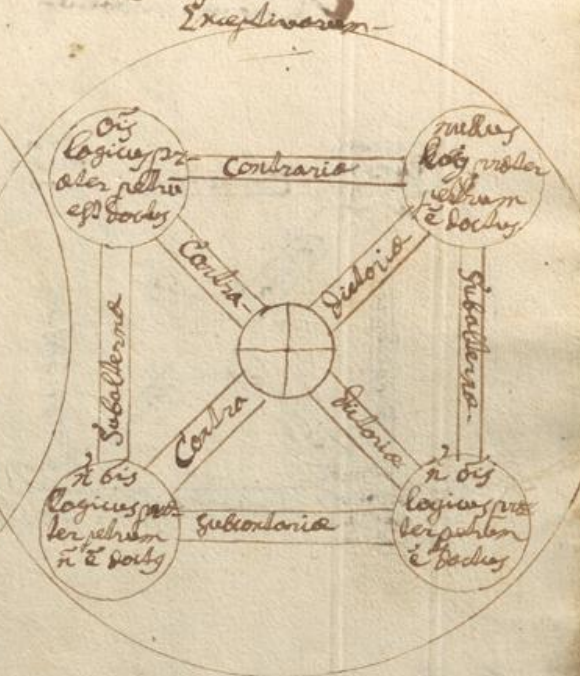
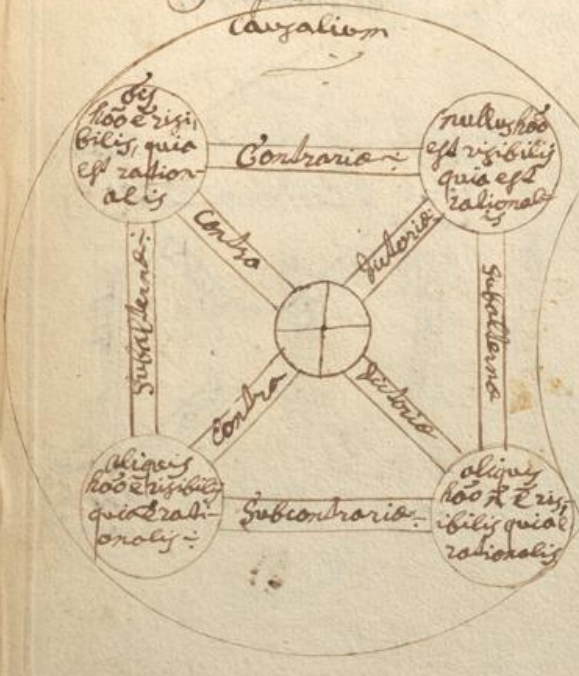
+ ina

+ da

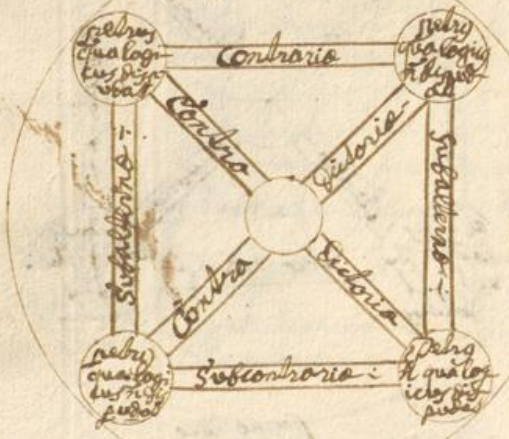

Oppositio
Propositionum
Causalium

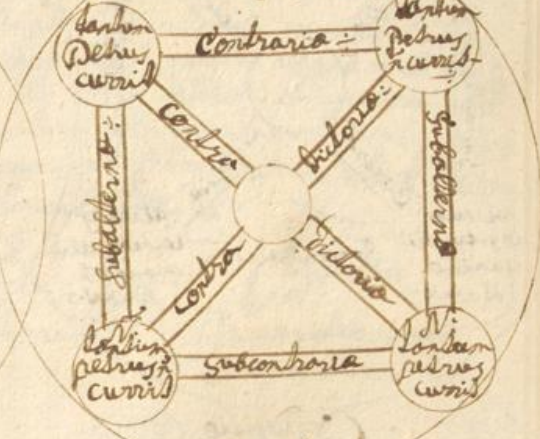
Oppositio
Propositionum
Exceptionum

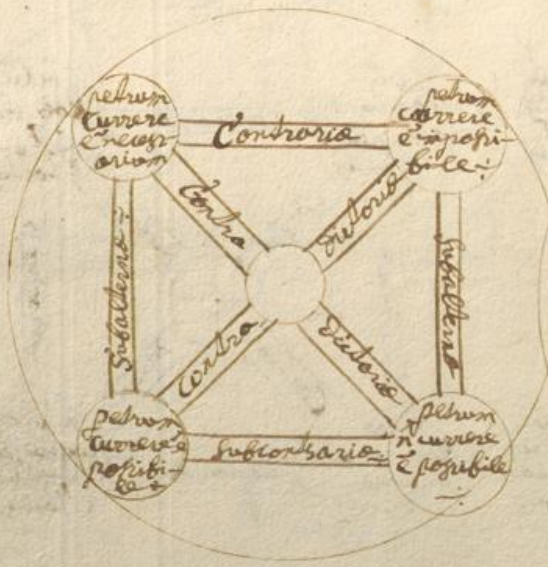
Oppositio Propositionum reipublicarum

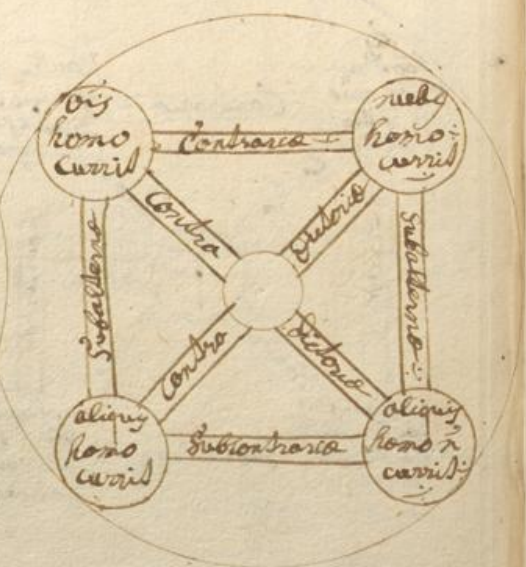
Oppositio Propositionum asseriptivam

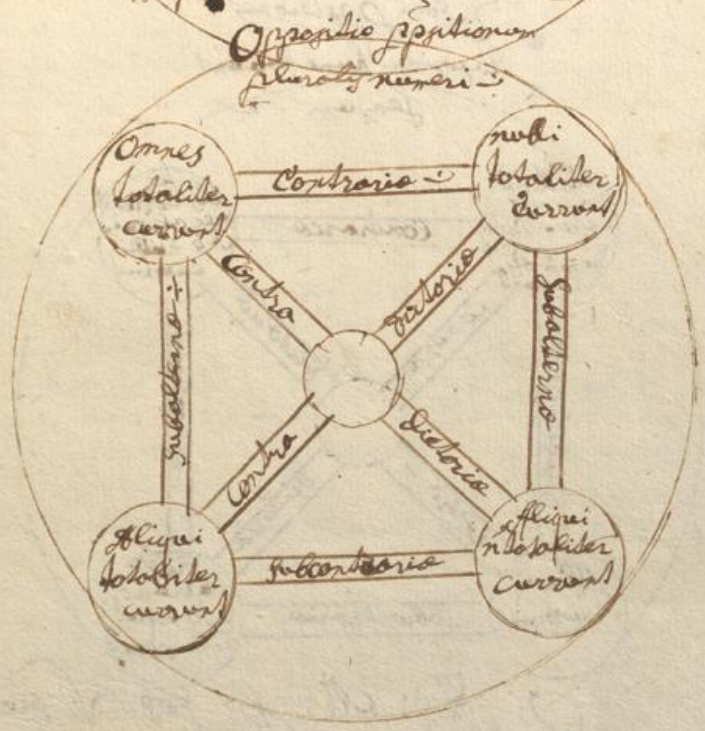
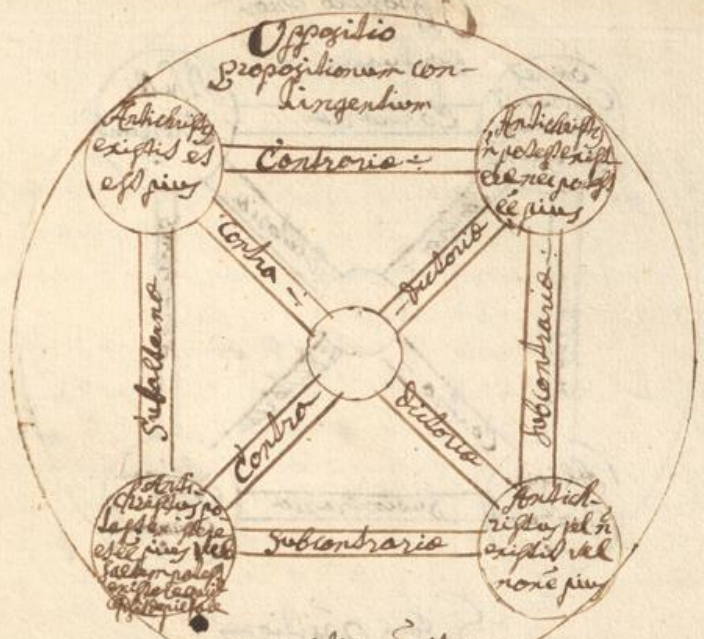

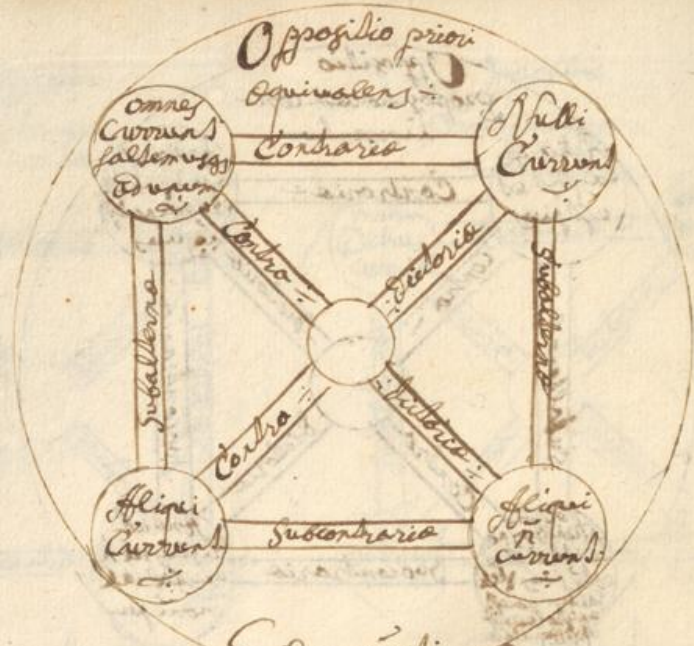
Oppositio Propositionum modalium

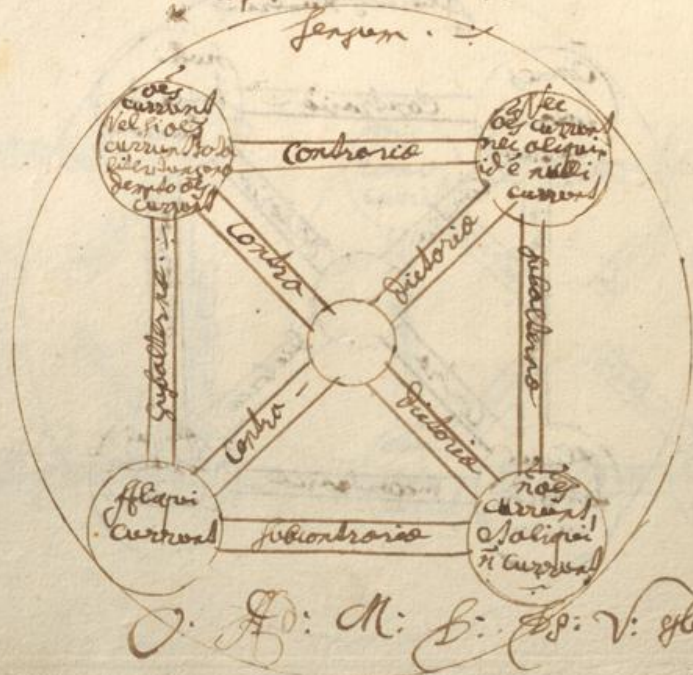
Oppositio Propositionum simplicium

Secundum propositionem
oppositio hanc habent
sequen.

J. F. M. S. P. V. glori.

In quibus colligitur in voce seu per litteram e signum pro positionem
negativam universalem et per q affirmativam particularem converti
simpliciter in voce Qua per litteram e signum universalem negati-
vam dicitur posse et autem debere et per litteram a universalem
affirmativam debere converti per quidem in voce opto signum per litteram
o negativam particularem solum converti per contrapositionem.
potest quidem e universalis affirmativa quando superius predicata de
inferiori veliang deiq convertibilij de altero converti per contra-
positionem, ut qd hoc est ad qd est n hoc e n hoc, sed huius conversionis
h premind Artus, et ita e aliquid vix

De quibus autem, ut dicitur in ratione secundum qd postquam factum
est factum in ratione nullus servat in idem circumstantiis, quod
e necesse e, ne quidam fiant conversiones, ut si circumlocutione, ad pres
factum vel proutem implicite positum e posuere, ut explicite positum
unde sequentia pp dicitur: est mortuus fuit vivans, hic liber e illi nullus
hoc e qd hoc, huius sensus potest fieri per petre e in templo, vivans e in dolo
qd hoc dicitur vivans, in ita dicitur converti: qd aliquid vivans fuit mo-
rtuus, dicitur e huius libri, qd hoc e nullus hoc, nullus potest fieri se-
na, Namque e in petro dicitur in dolo vivans bibis hanc dicitur sed
ita, qd qd quod natus e mortuus fuit aliquid vivans, qd aliquid quod natus
vivans, natus e mortuus, qd aliquid qd petri e hic liber, qd qd hoc
collektivae simpliciter n hoc, sicut in simpliciter, qd nullus potest fieri per
e sicut qd aliquid existens in templo e petrus, vivans e existens in
dolio, qd aliquid existens in dolio e vivans, hoc e bibens vivans, qd
aliquid bibens vivans e hoc.

Ad idem ulterius universalem affirmativam posse converti simpliciter
in materia necessaria n vero in contingenti, sed ita conversio e solum
notariolite, bona, sicut ea negativam in materia necessaria autem
sententia affirmativa de futuro infinito, ut hoc n hoc qd e n
hoc, n autem in materia contingenti, ut dicitur simpliciter n pig qd e pig
Dicitur hoc conversio e mala nullus hoc e ad hoc, qd nullum ad hoc
qd n semper universalis negativam convertit simpliciter. In hoc contextu
autem est contentio, cum e proutem supponit collectivae, sicut debet,
dicere, qd nullus hoc e collectivae cum ad hunc qd nuda collectivae volens
e hoc, vel dicit regulam solum laquei de grato distributio n collectivae